

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben félévre 6 K, negyedévre 3 K. — 1.
Vidéken . . . 9 K. . . . . 4 K. 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főter, Gyarmathy-palota, földszint az udvarban.

Iskolás ezredek.

Szociális szempontból messzire kiható terv megvalósításával foglalkozik a honvédelmi miniszter. Az iskolai hatóságok segítségével be akarja vezetni az iskoláknál a katonai gyakorlatokat s a rendes katonai fegyverekkel való céllövészetet.

A praktikus Anglia a Boys Brigádok meghonosításával birta életbe léptetni a miliciát s az önkéntesekkel való operáló rendszerét és így lerázta nyakáról az állandó hadsereg tartásának irtózatot. Az a százezer katona, aki állandó szolgálatban van, jóformán csak helyőrségül szolgál a gyarmatokon s az instruktor teendőit végzi a gyarmati beszállított hadseregében. És háború esetén Angliának mégis akkora haderő áll rendelkezésére, amekkorára szüksége van. Százazrekéből álló hadsereget képes hetek alatt akcióba léptetni az önkéntesek segítségével, akik mind kész, gyakorlott katonák.

Angliában minden ifjú katonai készséggel rendelkezik, mert mindegyik tagja volt valamelyik Boys Brigádnak, magyarul: gyer-

mekhadcsapatnak. Nemosak az iskolákban működnek a Boys Brigádok, hanem az iparososztálynál is, ahol az inasok szintén rendszeres hadgyakorlatokat végeznek s mire megérik a 20 éves kort, minden tekintetben képzett katonáknak tekinthetők, akik bátran beállíthatók a hadsorokba.

Ez az eredmény könnyen elérhető a mi fiatalságunknál is. Eltekintve a katonai gyakorlatok testedző voltától, egyéb hasznót is rejt magában. Annak a fiatal embernek, aki kellő készséggel vonul be a katonasághoz, gyerekjáték lesz a szolgálat. A teljes kiképzése nagyon rövid időt vesz majd igénybe s így fölöslegessé válik a 3 éves állandó szolgálat is. Hogy ez közgazdaságilag is mit jelent, azt fölösleges bővebben tárgyalni. Sok százezer munkáskezet nyer vissza a munka, amelyet most lekötnek katonáék.

A Boys Brigád eszméje különben nem új nálunk. Évekkel ezelőtt Thék Endre gyáros tette meg erre vonatkozólag az első lépéseket, amikor alföldi birtokán s a gyárában gyerekhadcsapatot akart fölláttatni. A kormány azonban nem nyújtott neki segédkezet s

így terve nem volt megvalósítható. Most, hogy a honvédelmi miniszter iniciálja a dolgot, talán nagyobb eredménye lesz.

POLITIKAI HIREK.

A nógrádi mandátum. Muzslay Gyula megválasztott nógrádi képviselő mandátumát petícióval támadták meg ellenjelöltjének, Kolossynak párhívve. A kuria három napi tárgyalás után esküt itélt a képviselőnek az ellene emelt vádak megerősítésére. Muzslay a kérvényben ellene szerzett vádakkal szemben esküvel bizonyította ártatlanságát. Az eskütevés után a kuria a petíciót elutasította.

Friss indemnitás. A belügyi tárcához oly sokan jelentke tek szónokok, hogy alig van remény a költségvetés idején való tárgyalására. Közbe ékelődik a husvétii szünet is. A kormány, hogy esetleges exlexek eléje álljon, újabb indemnitást kér május 15 ig.

A képviselőház ülése.

1911. márc. 30.

Berzeviczy Albert elnök 10 óra után nyitja meg az ülést. Jegyzőkönyv hitelesítés után

Elnök bemutatja a beérkezett kérvényeket.

Lévay Lajos báró a kivándorlási bizottság jelentését terjeszti be Pécs városá-

Az utolsó csütörtöki est.

*

A csütörtöki felolvasó esték tegnap este véget értek. Jól esik ez alkalommal vissza gondolni azokra az élvezetes estékre, amelyek az agilis, igazán fáradhatatlan rendezés szerzett. Évek óta buzgólkodik már ez az egyesület nem lankadó, de folyton fokozódó buzgalommal, hogy nemes szórakoztatás által egy kis tökélet gyűjtson, amelyvel felszárítsa száz, meg száz árva, elhagyatott gyermek keserves könyeit. Ruhákkal látja el őket és a szükséghez képest segíti és pedig valláskülönbség nélkül.

Ha valami, úgy ez a humánus cél is igazán támogatásra érdemes. A debreceni közönség áldozatkészségével mindig kitarított a jótékonyt szolgáló csütörtöki esték mellett s azt hisszük, a múltban tapasztalt pártfogását a jövőben sem vonja meg tőlük.

Az utolsó est műsora a szokottnál is

gazdagabb és változatosabb volt. A Svetits intézet énekkara nyitotta meg Schönveitz fenszemes, szép Ave Mária-jával, a mely felémelő, magasztos hatást váltott ki a hallgatóság köréből.

Ezután Husz Lajos tanár olvasta fel Tóth Kálmán elelete és költészete című rendkívül mélyreható, nagy irodalmi képzettségű tanuskódó értekezését. A figyelmet mindvégig le tudta kötni és ébrentartani s az előadása végeztével lelkes ovációban részesítették a tudós professzort.

A Husz Lajos tanulmányának illusztrálásul Leszó Irén elszavalta Tóth Kálmán Levéltörök és Halál című költeményeit és pedig olyan nagy tetszés mellett, hogy ráadásul még egy harmadik verset is elkellett mondania. A Svetits tanítónőképző intézet pedig Tóth Kálmán dalaiból mutatott néhányat nagy készséggel, teljes precizitással úgy, hogy valóságos frappirozták a közönséget, amely tombolva követelte az ismétléseket. Ez az énekkar már magas fokon áll s készségével joggal ejti bá-

mulatba hallgatóit.

A program egyik igen értékes száma volt Giordani Caro műve gyönyörű művének előadása, amelyet Pálfi Piroška, Fűredi László és Hoffmann Pal interpretáltak gondokán, a harmónium kíséretet pedig Piribauer Ferenc látta el. Az tökéletes összjáték amit produkáltak, tökéletesen érvényre juttatta a mű szépségeit, amelyek annyira elragadták a közönséget, hogy újra kívánta hallani.

Fűredi F. Gusztáv zenekonzervatóriumi titkár Liszt Ferencet, mint embert és mint művészt ismertette. Vázolta élettörténetét, jellemezte művét, kiemelte Liszt működésének nagy jelentőségét. A mindvégig érdekes előadásért sűrű tapsokkal jutalmazta a hálás hallgatóság Fűredi F. Gusztávot.

Művészi élvezetet nyújtott Fűrediné Halácsy Margit zongoratanárnő magas nívón álló zongorajátékával. Igazán nem tudtuk, mit csodáljunk jobban, mikor Rubinstein Barcaroláját interpretálta: nagy ké-

Szabó sztreik Kende Ignátz

468

nem akadály arra, hogy elegánsan öltözködjünk.

Saját készítményeim férfi ruhákban és felöltőkben rendezészerűen készülnek! Tessék meggyőződni!

Szabott árak!

férfi, fiu- és gyermekruha telepe

Piac-u. 55.

a „Hungária” kávéház mellett.

nak és a Társadalomtudományi társulatnak a kivándorlás tárgyában intézett feliratáról. Folytatták ezután a költségvetés tárgyalását. Az állami számszék tételét vita nélkül fogadta el a Ház.

A közigazgatási bíróság tételénél
gróf Wickenburg Márk előadó betérjeszti a pénzügyi bizottság ide vonatkozó határozati javaslatát, mely szerint utasítások a kormány, hogy a közigazgatási bíróság tehermentesítésére tegyen javaslatot.

A miniszterelnökség személyi járandóságának tételét vita nélkül fogadja el a Ház.

A fiumei kormányzóság tételénél

Polónyi Dezső: Nem akar a miniszterelnökkel polemizálni, csupán konstatálja, hogy Horvátországnak Fiuméhez semmi joga nincs. Történelmi alapon bizonyítja ennek valóságát. A hosszú idők alatt kifejlődött polgárság a saját érdekében azon állapot fenntartásáért küzd, hogy Fiume, mint Magyarország külön álló része, megtartsa autonómiáját. Az utóbbi időben azonban változtak a viszonyok, a horvátok lassan-lassan tulsulyra vergődtek és még az olaszokat is visszaszorítják. Megállapítja, hogy a horvát nyelv lassan, de biztosan terjed s bár ma még huszonezer olasz, 12 ezer horvát és nyolc ezer magyar van Fiumében, ez az arányszám folyton a horvátok előnyére változik. Már pedig amióta a horvátok tulsulyra vergődtek, azóta Fiumét elvesztettük. A fiumei püspökség kérdése nagyon fontos, mert a papság tisztára horvát s ha az olaszok, olasz hitazonosítást akarnak hallani, Olaszországból kell papot hozatniok. A fiumei plébános erővel horvátosít. Adatokkal bizonyítja a kikötő elhorvátosítását. Támadja az Ungaro Croata hajóstársaságot, mert az teljesen horvát. Magyar katonaságot kér Fiumének. A tételt nem fogadja el.

Apponyi Albert gróf. A Ház engedélyt kéri, arra, hogy Polónyi Dezső tegnapi beszédére válaszoljon. Visszautasítja Polónyi Dezsőnek kijelentését, hogy a pragmatika arra volt jó, hogy a koalíciót szétbontsa. Mint az akkori kormány tagja, vállalja a maga részét a felelősségből, mert ilyen fontos javaslatot nemcsak a szakminiszter, hanem az egész minisztertanács határoz el. A vasúti pragmatikában nincsen semmi olyan, ami a horvátokat sértene. Mindössze arról van benne szó, hogy a vasutasoknak a horvát nyelv mellé a ma-

gyart is kell tudni. A pragmatika csak ürügy volt az elégtelenségre, de nem ok. Ezt akarta rektifikálni Polónyival szemben.

A fiumei kérdésre áttérve kijelenti, hogy a kormány ott horvát politikát folytat. Pedig Magyarország érdeke, hogy Fiume olasz jellege megmaradjon. Ezt a programot folytatta miniszter korában is. Az egyházi különválás szempontjából helyesli Polónyi Dezső érveit. A tanítás terén is folyton összeütközések vannak az iskolák és a horvát hittanítók között. Az előző kormány mindent elkövetett a szétválasztásra, de nem tudta befejezni. Fiumét és az odavezető vasutvonalat sohasem szabad kezünkől kiengedni. Fiume olasz volta érdeke Magyarországnak, Fiume elhorvátosítása érdeke az ösztirodalmi politikának, de nem érdeke a dinasztának. Dinasztikus politika nem lehet más, mint a magyar nemzeti politika. (Helyeslés jobbról és balról.) Ha ezt elismerik, akkor ne folytassák tovább a horvát politikát. A tételt nem szavazza meg.

Polónyi Dezső: Félreértett szavait igazítja helyre. Nagy megtiszteltetésnek veszi, hogy Apponyi az ő beszédével foglalkozott, de jobban szeretne volna, ha a miniszterelnök azon szavait cáfolta volna meg Apponyi, hogy a koalíció moosárba vitte a horvát politikát.

Batthyány Tivadar gróf: Reflektál Apponyiának a vasúti pragmatika tárgyában tett nyilatkozatára.

Elnök figyelmezteti, hogy Apponyi a Ház engedélyével tért el a tárgytól, a mihez szólónak nincs joga, mert nem kérte.

Batthyány Tivadar: Nem is kérem. (Zaj.) Beszél a fiumei kérdésről. Támadja Wickenburg kormányzását, a ki nem engedte magát a városi képviselőtestületben installálni. Ostorozza, hogy Fiume elhorvátosodik, a magyar nemzet képviselőjének tehetetlensége folytán. (A miniszterelnök mosolyogva beszél Wickenburg Márk gróffal.)

Furcsának tartja, hogy ilyen komoly kérdés felett viccel a miniszterelnök. Kijelenti, hogy a fiumei kérdés őt nem párt-szempontból érdekli, hanem tisztán a magyarság szempontjából. Ez a viccelődés jellemzi a miniszterelnök politikáját. Kijelenti, hogy Vio Antal jelenlegi képviselő is horvát ember. Ez pedig fiumei szempontból nagyon aggályos. Tételt nem fogadja el.

szükségét, játékanak kifejező erejét, vagy pedig azt a káprázatos technikát, amellyel olyan bűvös hatást ért el. Sokat veszítettek, akik nem hallhatták és mélyseges gyönyörűséggel töltötte el azokat, akik az estén tapsolhattak neki. Tapsolt, sőt tombolt a felolvasó esték disztigvált s finomult izlésű közönsége.

Azután egy végtelenül bájos jelenet következett. Dr. Lóky Béla, a csütörtöki estéket rendező bizottság elnöke, aki a debreceni társadalomban olyan rohamosan megkedvelt és az előkelő körökben olyan szeretettel fogadott férfiú, a tőle már megszokott tartalmassággal és költői melegséggel beszélt a csütörtöki esték nagy sikeréről. Záró beszédében intim dolgot árult el az ő kedves, behízelt modorában. A legapróbb részletekig felfedezte, milyen jótékonytárgyat gyakorolt a csütörtöki társaság, hány száz gyermeket ruházott fel, segélyezett tandíjjal, könyvekkel, sőt segélyezett szegény családokat is. Konstatálta, hogy a csütörtök és vig-esték jövedelme

több volt hatezer koránál és a legapróbb részletekig beszámolt mindennel.

A közönség éljenzett, tombolt, tapsolt s a lelkesedés tetőfokra hágott, amikor minden sikert az ő munkatársainak, a szereplőknek tulajdonított és az estéket pártoló nagyközönségre hártott vissza.

Dr. Lóky Bélát zajosan tapsolták s aztán az előkelő közönség köréből sűrűn vették körül gratulációkkal, elismeréssel és kérve-kérték, hogy vezesse így tovább a csütörtöki estéket, amely oktat, m vel, tanít, gyönyörködtet s olyan jótékonytárgyat gyakorol, hogy sok-sok városban ritkítja pártját.

Az estét ifj. Magyar Imre pompás játéka zárta be a teljes zenekarral, amelyet többször zajosan tapsolt meg a közönség. Végül a Rákóczy induló vértforraló akkordjai zúgtak fel s éljenezve, lelkesedéstől áthatottan oszlott szét a díszes közönség.

A csütörtöki felolvasó esték nagy sikerének emlékéit ápolni fogja ez a közönség s áhítotva várja majd az őszi ciklust.

Elnök szünetet ad.

Khuen-Hederváry Károly gróf: A fiumei dolgokra akar reflektálni. Polónyi Dezsőnek válaszolva kijelenti, hogy nem humorizált beszéde alatt és sérteni nem akarta avval sem őt, sem Batthyány Tivadart. Fiume területi és közjogi kérdése az 1868-iki törvényben végleg rendezve van. Vannak Horvátországban pártok, melyek nem látják befejezettek a dolgot, de kormányférfiak ezt nem teszik. A horvát országgyűlés többsége a területi kérdéssel teljesen tisztában van.

Ezután Apponyi beszédére felelt a miniszterelnök. Fiume helyzetét a törvény-szabályozza, csupán egyes belkormányzati kérdések maradtak megoldatlanul, de ez már 45 év óta így van. A közigazgatás mindig az olaszok kezében volt. A fiumei róm. kath. papság kebelében nincs visszavonás. Batthyány Tivadar beszédére azt válaszolja, hogy Fiumében sohasem mellőzték a magyarokat és a kormány sem csinál ott horvát politikát.

Ez után **Polónyi Dezső**, majd gróf **Batthyány Tivadar** szólalt fel személyes kérdésben; utóbbi azonban többször eltért a tárgytól, mi el az elnökklő Náray Lajos rácsengetett és azzal fenyegette meg, hogy megvonja tőle a szót, mire Batthyány leült, majd felpattant és a házszabályokhoz kért szót. Az ellenzék nagy tombolást vitt véghez és már-már azon volt, hogy zárt ülést kér, ez azonban elmaradt mert a vihar elcsitult.

Az ülés végén **Thaly Ferenc** a 48-as honvédek nyu díjának tölemelését kérte. Ostfy Lajos és Kovács Gyula felszólalásai után **Beöthy László** ösmertette a belügyi tarca költségvetését.

Az ülés vége 2 óraker.

VÁRMEGYE

Kifosztott éléskamra. Breeski Gyula hajduböszörményi kerékgyártó éléskamrájába ismeretlen tettes behatolt s onnan különféle élelmiszereket vitt el. A hajduböszörményi rendőrség kérosult panaszára nyomozza a tolvajt.

Panaszok a villamosra. Gorombák a kalauzok.

Az áramszedő villák.

Alig két hete indult meg Debrecenben a villamos közlekedés és már is panaszoktól hangos ellene az egész város. Az 5 és 10 perces közlekedés csak ígéret maradt, melyet sohasem tartanak be. A menetrend rendszertelen, az átszállás nehézkes, soká kell várakozni; így például a Kossuth-utcaról a Hatvan-utcára átszállani alig lehet. Gorombák a kalauzok, stb.

Már a városi tanács ülésén is szóvátették e panaszokat és kezdetét vette az átíratkozás, ami azelőtt is napirenden volt. De vegyük sorra a jogosult panaszokat.

Már a közigazgatási bejárás alkalmával kifogásolta **Rostás Ist-**

Szebnél-szebb tavaszi ujdonságok már megérkeztek

Gerő Ernő

Debrecen legnagyobb férfiruha áruházában, Piac-utca 41. szám.

Óriási választék angol reglánokban

férfi, fiu és gyermeköltönyökben és az árak olcsóbbak mint bárhol, tessék erről meggyőződést szerezni.

ván az áramszedő villa hosszúságát, mert az átváltásnál erősen megfeszíti a huzalt, úgy, hogy az könnyen elszakadhat és végzetes szerencsétlenséget okozhat. A bajon úgy segítettek, hogy a villát megkurtították, de a főkapitány még ezt is hosszúnak tartja és követeli, hogy a villa még merőlegeseb legyen és azt rövidebbre vegyék.

Kifogásolták a fel- és leszállás bajait is. A felszállás mindig a baloldalon történik, azonban ez veszélyes, mert némely helyt a baloldal éppen az utca közepére esik. A tanács kívánja, hogy ezeken a helyeken a felszállás és leszállás a jobb oldalon történjék. A tanács a főkapitányt és a főmérnököt bizta meg, hogy ez iránt tárgyaljanak a villamos vasut igazgatójával és a társaság kérelmezze a kereskedelmi miniszternél a jobboldali fel- és leszállás engedélyezését egyes vonalrészekben.

Szóvá tették azt is, hogy a kocsik belsejében állóhelyek vannak, holott a város eleve kifogásolta és társaság erre vonatkozólag ígéretet is tett. (De az ígéret csak ígéret maradt.) Ennek kellemetlen következménye van, mert az indulásnál és megállásnál az állók megtántorodnak és az ülőkre bukznak, amint gyakorta meg is történt már.

Kívánja még a tanács a kalauzok kipallérozását is, mert durvák és gorombák a közönséggel szemben; ha kérdeznak tőlük valamit, csak immel-ámmal, kurtán, foghegyről válaszolnak, holott kötelességük a felvilágosítást megadni.

VÁROSHÁZA.

Elfogadott ajánlat. Fráter Imre dr. ajánlatot tett a városnak, hogy a kör az melletti telkének egyik részéért cserébe adjon neki a város annyi területet, hogy ott kocsikijáratot létesíthessen. A tanács, miután az ajánlat kedvező, elfogadásra ajánlja azt a közgyűlésnek.

Feltesleges a második kut. A színházi tűzvizsgáló bizottság javasolta a tanácsnak, hogy sürassa meg a tervezett, második kutat is a színház telkén, mert arra tűzbiztonsági tekintetből szükség van. A főmérnök ellenezte a kut megúrátását, mert arra nincs szükség, különben is nem sokára megépül a vízvezeték; a színház tűzbiztonsága elég jó, mert a viztartó mindig tele van. A főmérnök javasolta, hogy a tűzoltóság próbálja ki a meglévő kut vizszolgáltatási képességét. A tanács úgy döntött, hogy a második színházi kutat nem ürátja meg.

Bővül a hajdusámsóni vasut állomása. A hajdusámsóni vasut felváltása Nyírbátorig még az idén kiépül, miért is az Ispotály-laposon adott terület szok lesz a megőrekedett forgalom lebonyolítására. A vasutársaság most folyamodott a városhoz, hogy a szomszédos területet adja át és a ért hajlandó a vasut bért fizeti. A tanács a mérnöki hivatalt bizta meg a javaslat megtételével.

Meghívás. A vívóklub küldöttségileg tisztelgett csütörtökön délelőtt Körner Adolt helyettes polgármesternél, megköszönve a város tiszteletdíját és meghívta a városi tanácsot a vasárnapi vívóversenyre.

Földtani felvételek. A földművelésügyi miniszter leiratban tudatta a városi hatósággal, hogy Timkó Béla és Ballóeger Róbert geológusokat bizta meg, hogy Debrecen és Hajdúvármegye területén földtani felvételeket végeznek föl. A miniszter a kiküldött geológusok támogatását kéri. A városi tanács a kellő intézkedéseket megtette.

Sopron a Lajtháért. Sopron városa felirt a képviselőházhoz és a kormányhoz, hogy akadályozzák meg az osztrák nagytökének azt a tervét, hogy a Lajtha vizét elvezessék, mert az ország azon vidékén a föld elértéktelenedne és elnéptelenedne stb. A soproni felirat támogatása hazafias dolog és hasonló felirattal Debrecen is támogatni fogja.

Mit tárgyal a jog- és pénzügyi bizottság? A jog- és pénzügyi bizottság március hó 31-én, pénteken d. u. 3 órakor, a városháza kistermében ülést tart. Tárgyak: 1. M. kir. belügyminiszteri rendelet, a Hatvan-utcai vészkiomló, nagyerdei csatornakészítés és a háziasatlakozó csatornanyagára vonatkozólag. 2. Ugyanaz, a vízvezeték kiépítése tárgyában. 3. Harangi György helybeli lakos tulajdonát képező Péterfia-utca 72. sz. házastelek megvételének ügye. 4. A csapókeri olvasókör kérvénye, az Árpád-téri menhely anyagának ingyenes átengedése és az adományozott telekre, kölcső felvételének engedélyezése iránt. 5. A városi hajdúk kérvénye szolgálati idejükre tekintettel, magasabb fizetési osztályba leendő beosztása iránt. 6. Tanácsi előérjesztés a városi bérleteken levő épületek javítására 20 000 korona póthitel engedélyezése iránt. 7. A fegyverviselés rendőrhatalomilag engedélyezése tárgyában készített szabályrendelet tervezet. 8. Özv. Csapó Lajosné kérvénye a 251/1910. b. k. sz. határozattal megállapított kegydíjának felemelése iránt. 9. A helybeli m. kir. állami fémipari szakiskola felügyelő bizottságának megkeresése az iskola céljaira fenntartott második egy holdnyi földnek az iskola rendelkezésére bocsátása iránt.

Sopron a felekezeti tanítókért. — Sopron városa felirt a képviselőházhoz és a közoktatási kormányhoz, hogy a felekezeti tanítók fizetését kiegyenlítse, hogy azok is annyi fizetést kapjanak, mint az államiak. A tanács a felirat pártolását javasolja.

A lipcsei filharmonikus zenekar. A zenekedvelők körének hangversenye.

Igazán kivételes élvezetben volt része tegnap este a debreceni közönségnek. A zenekedvelők köre ugyanis megnyerte közreműködésre a híres lipcsei filharmonikus zenekart, amely a színházban tartotta hangversenyét.

A nézőteret zsúfolásig megtöltötte a publikum s oly nagy volt az érdeklődés, hogy még az orchester helyére is székeket kellett beállítani. Ez érthető is, mert ez a koncert emlékeztet, ritka művészi esemény számba sorozható.

A zenekart Winderstein Hans tanár vezette s mindjárt az első taktusoknál kitűnt bámulatos fegyvelmezési képessége. Mozart Jupiter szimfóniájával nyitották meg a

műsort s tökéletes precizitásuk, csodálatos harmoniájuk mindenkit magával ragadott. Fokozta a hatást Liszt Les Preludesenek előadása.

A program második részében Goldmark „Tavaszzal” című műve, Csajkovszky „Diótörő” című suiteje és Liszt Magyar rapszódiaja szerepeltek s mindegyiknek interpretálása zajos tetszést váltott ki. Az egyes számok után a hallgatóság lelkesen tapsolta Winderstein karnagyot, aki az ovációkat Handl Largójának előadásával hálálta meg.

SZÍNHÁZ.

Ma, pénteken, márc. 31-én szinre kerül:

Elvált asszony.

Operett 3 felv.

HETI MŰSOR:

Szombaton: Halhatatlan Lump. B) bérl.
Vasárnap délután: Rómeó és Júlia.
Vasárnap este: Halhatatlan Lump.

A vasut. Másodszor és utoljára. Fischer Mór és dr. Jörg László igen érdekes, kellemesen szórakoztató Uránia darabját mutatták be tegnap este az Uranusban. Dacára, hogy a közönségnek tegnap ugyan csak kijutott a különböző szórakozásokból, azért teljesen telt ház előtt s a közönség meleg érdeklődése mellett folyt le az Uránia-est. A darab szövegét Győre Alajos olvasta fel értelmesen. Ma utoljára kerül bemutatásra „A vasut”, melynek ismeretterjesztő és igen értékes tartalmát 3 felvonásban, 195 színesen vetített és számos szép mozgókép élénkíti. Mai előadás keretében lép fel utoljára Willini, az álarcos ajándék-király is. Az előadás pont 8 órakor kezdődik. Számosított jegyek az Uranus pénztáránál előre válthatók. A n. é. hölgyközönség kéri, kalap nélkül megjelenni sziveskedjék. Holnap este 7 órai kezdettel teljesen új mozgókép műsor lesz, rendezés helyarákkal.

Szilassi és Zilahy harca.

Üldözött primadonna.

A most már vége felé járó színházi szezon alatt szinte egymást érték a botrányok. Az a lelkiismeretlen, pénzsóvár politika, amit Zilahy folytatott, olyan dekadenciát eredményezett, amelyre nehéz megfelelő kifejezést találni. A jelek félreismertetlenül arra mutatnak, hogy az állapotok teljes zűlléséhez vezetett az az út, amelyen Zilahy eddig haladt.

Ismételjük, nem szívesen foglalkozunk kulissza-ügyekkel, de azok a szomorú események, amelyek legutóbb tudomásunkra jutottak, egyenesen megkövetelik a nyilvánosságot. Zilahy maga beismerte mulasztásainak nagy részét és a színházi bizottság jóhiszeműsége mindig pardont adott neki. Nos, hát hamarabb bizonyossá lett, mint sem remélni lehetett, hogy Zilahy a folytonos elnézésekre egyáltalában nem volt érdemes. Mert a körülmények arra vallanak, hogy a közönségnek főleg azért kellett annyi temérdek kellemetlenséget, bosszúságot elszenvednie, mivel Zilahy kegyetlen játékot űzött egyes tagokkal.

Ujra a Szilassi esetekre utalunk, (halottunk ugyan mást is,) amelyeket már

Legjobb a Békési Róza „Csont” szin szappana

egyszer említettünk. Zilahy 56 koronát levont a primadonnájától. Ehhez nem is szükséges már kommentárt fűzni. Csak hogy valaki azt ne gondolja, hogy olyan rengeteg összeget fizet Szilassinak, hát elárulhatjuk, hogy évi tíz vagy tizenkétezer koronát. Ez igazán olyan minimális gázi, amelynél talán minden nagyobb színház vezető vidéki igazgató többet spendíroz. Persze Zilahynak ez is sok, mert neki ingyen darabokhoz ingyen színeszek is kellenének.

Azonban ne tessék azt hinni, hogy itt pusztán anyagi differenciáról van szó. Dehogy. Szilassi ellen a szezon kezdetétől fogva (— amint az eseményekből következtetni lehet —) rendszeres hajsza folyt, ami miatt kénytelen volt a járásbiróságnál is büntető feljelentést tenni (B. II. 291. szám latt). Szilassi panaszában azt állítja, hogy Zilahy öt tette felelőssé azért, amiért Miske Aranka egy alkalommal nem játszott. Nevezetesen Zilahy azt híresztelte róla, hogy pénzzel vette rá Miskét arra, hogy ne lépjen fel. E vádat már tárgyalta a színházi hármass és ötös bíróság és mindkét forum felmentette Szilassit.

De ez még nem minden. Budapestről kapott információink szerint Szilassi terjedelmes beadványt nyújtott be az országos színészegyesülethez, melyben egész határozottsággal és adatokkal támogatva domborodik ki az a vád, hogy Zilahy a szezon alatt valósággal üldözte azzal az áttetsző céllal, hogy tőle megszabaduljon.

Felesleges talán megjegyeznünk, hogy Szilassi Etel épp oly távol áll tőlünk, mint a szintársulat bármely más tagja. Itt nem is a személy a fontos, hanem ezek a Zilahy jellemező állapotok, amelyekben a forrását láthatjuk azoknak a tengersok anomáliáknak, amelyek a színház vezetésénél megnyilvánulnak. Tisztán azért világítottuk meg és publikáltuk az ügyet, mert ez is azt a meggyőződésünket támogatja, hogy a közönség sérelmei korántsem rendkívüli okokra vezethetők vissza, mint azt Zilahy sajnálkozói nyilatkozataiban feltüntetni szokta, hanem egyes egyedül csak az ő, egyetlen részletében sem helyeselhető politikájának tulajdoníthatók.

És ezek után lehet-e csodálni, hogyha a társulatban nincs kellő ambíció, szorgalom s kedvetlenül működnek? Vajjon meddig kell mindezeket tűrni? Az illetékes faktorok mikor fogják már érezni azt a kötelességüket, hogy a legszigorubb elégtétellel tartoznak a megbántott, semmibe vett közönségnek? Mert Zilahynak már — úgy látszik — csak préda a debreceni színház és semmi egyéb.

Megkéselt asszony. Merénylő férj.

Nem valami boldog életet élt Orosz József, Szotyori-telepen lakó állásosináló Szoboszlai Juliánna 30 éves asszonynyal. A dolog tulajdonképpen úgy áll, hogy ők pári áldás és egyéb formalitások nélkül keltek egybe egy szép, hamisíthatatlan tavaszi napon s Szoboszlai Juliánna arra az álláspontra helyezkedett, hogy elérkezett annak az ideje is, hogy elváljanak.

Erre az elhatározásra pedig az készítette, hogy az ura rendkívül brutálisan bánt vele s nem egyszer gyakorlatban is ki akarta próbálni azt az ismert közmondást, hogy az asszony verve jó. Szoboszlai Juliánna türe ezt egy ideig s aztán kerekén kijelentette, hogy nem kér tovább az efféle gyöngédségekből s azon módon faképnél hagyta az emberét.

Am Orosz József nem tudott ebbe olyan könnyen beletörődni. Igyekezett kiengesztelni a nőt, megfogadta, hogy megváltozik, csak térjen vissza hozzá. Szoboszlai Juliánna azonban erre egyáltalában nem mutatott hajlandóságot.

Tegnap délután véletlenül összetalálkoztak a Piac-utcán. Orosz József megismételte kérését, de az asszony ridegen elutasította. Erre a felingerült férfi kést rántott és megszúrta a nőt. A bal hátsó részén ejtett sebet, a mely azonban nem nagyon veszélyes.

A sérült asszonyt a mentők beszállították a kórházba, a hol ápolás alá vették. Annyi bizonyos, hogy Orosz Józsefnek ezek után még kevesebb reménye lehet arra, hogy a családi fészekből kirepült párja visszamenjen hozzá. Valószínűleg azt most már egészen hiába várja. Egyébként az eset miatt még a rendőrséggel is meggyűlik a baja, a mely megindította ellene az eljárást.

Viseljük a Hírneves

Kizárólagos raktára **Kobrak** Hermann Jenőnél Piac-u. 42.
cipőt !!

UJDONSÁGOK.

* **A Szent László dalegylet** elhalasztott évi rendes közgyűlését vasárnap, április 2-án d. u. 3 órakor tartja meg a Varga-utcai róm. kath. elemi iskola termében, melyre az alapító, pártoló és működő tagok ez uton hívatnak meg.

* **Sorozás.** A katonai fősorozás hétfőn reggel kezdődik a Pavillon-laktanyában. Az első napon az 1890-ben született, I. korosztályu hadkötelesek állanak mérték alá 1—240 sorszámig. Akik nem kapták volna meg az idézőt, a nélkül is jelentkezhetnek.

* **A Munkáskert-egyesület közgyűlése.** A Munkáskert-egyesület I. évi közgyűlését tegnap tartotta a Kereskedőtársulat dísztermében, Szántó Győző elnöke mellett. A közgyűlés az évi zárszámadást elfogadta s a felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadta. Azután Rédey Rezső dr. tartott érdekes előadást a debreceni és a külföldi munkáskertekről. Előadását vetített képekkel illusztrálták. A közönséget igen meglepte a munkáskertek fejlett gazdasági berendezése. A telepeken villamos világítás s házi vízvezeték, iskola stb. van, berendezésük az angol garden-citykre emlékeztet. A kertészkedő munkások némelyike az első évben csak konyhaveteményekből fejenként 100—180 koronát vett be. Kétségtelen, hogy a munkáskertek Debrecen legkiválóbb és legfejlettebb munkásjóléti intézménye.

* **Ülések az ipartestületben.** Az ipartestületben pénteken délután az asztalosok, szabók, fodrászok és hentesek választmányja tart ülést.

* **Az iparosház telke.** A Szappanos-utcai telket, amelyet a városi tanács felajánlott az iparosház részére, csütörtökön nézte meg a kiküldött bizottság, amelynek tagjai: Dávidházy Kálmán elnök, Scheibner Gyula jegyző és Jobbágy Ferenc pénztárnok voltak. A felett, hogy vajjon elfogadják-e a kijelölt helyet, a legközelebbi ülésen fognak határozni.

* **Az aláfurt aszfaltjárdák.** A magyar aszfalt részvénytársaság beadványt intézett a tanácshoz, melyben tiltakozik a gyalogjárók aláfurása ellen, mert a házi csatlakozásoknál a csatorna vállalkozó nem bontja fel az aszfaltot, hanem aláássa, már pedig a természetszerű süppedés következtében megrongálódik a járda alapja.

* **A Néprajzi Társaság közgyűlése.** A Magyar Néprajzi Társaság tegnap tartotta évi közgyűlését Budapesten, a Tudományos Akadémiában. A vidéki választmányba Debrecenből dr. Fiók Károlyt, dr. Pápay Józsefet és Zoltay Lajost választották be.

* **Nyugalomba vonult főmérnök.** Az este, azaz 30-ikán, a vasuti étteremben Sztolarcsik Károly vasuti főmérnök nyugalomba vonulása alkalmából bucsu-estélyre jött össze a helyi mérnöki kör, számszerűen ötvenen. Az ünnepeltre több lelkes pohárköszöntő hangzott el, melyek közül különösen Pfeifer S. h. üzletvezető, valamint Szantivány Imre, számosztály főnök hatalmas toasztban méltatta az ünnepelt érdemeit. Kiemelendő, hogy az ünnepelt talpraesó válaszával replikázott s köszönte meg az óvációt. A díszes társaság a hajnali órákig együtt maradt vig poharazás mellett. Az ünnepelt városunkat elhagyja Grätzban fog lakni s már a közeli napokban végbucsut mond a szerető s tisztelt kartársaknak. Az ünnepelt tizennégy év óta Debrecen vasuti főmérnöke s a helyi társadalom tekintélyes tagja volt.

* **A nőipariskola hangversenye.** Április 2-án a nőipariskola a Royal nagytermében, 5 órai kezdettel, tombolával egybekötött hangversenyt rendez. A tombola tárgyak a növendékek által készített csinos és izléses kézimunkák. Egy tombola jegy ára 40 fillér, belépő díj 1 korona.

* **Az Árpád-téri ref. templom.** A debreceni ref. egyház a jövő hónap elején fog az Árpád-téri templom építéséhez. A templom 32 méter hosszú és 21 méter széles lesz és a lebontandó, csicsogói korosma helyére épül, amelyet április 15-én kiürítenek és lebontanak. A téglahordás már megkezdődött.

* **Halálozás.** Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, a felejtethetlen jó gyermek, unoka és rokon: Kegyes Ferike f. hó 30-án, reggeli 6 órakor, életének 5-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. Kedves halottunk halt tetemei ápr. 1-én, d. u. 3 órakor fognak, a ref. egyház szertartása szerint, a Teleky-u. 43. számú házuknál tartandó gyászima után, a Várad-utcai sírkertben órok nyugalomra tétetni. Mely végútszességtételére rokonainkat és jó ismerőseinket szomorított szívvel meghívjuk. Debrecen, 1911. márc. 30. Bánatos szülei: polg. Kegyes Ferenc nejevel Juhász Erzsébettel. Nagyszülei: polg. Juhász István, özv. Kegyes Istvánné. Nagybátyjai és nagynénjei: polg. Kegyes József nejevel Szilágyi Juliánával és gyermekeivel, polg. Kegyes János nejevel Juhász Máriával, polg. Ormos Lajos nejevel Juhász Juliánával és gyermekeivel.

vel, polg. Kegyes István nejével Juhász Zsuzsánával és gyermekeivel, polg. Juhász Ferenc és Esztiike. Valamint számos rokon nevében is. A temetést Gebauer Károly temetkezési intézete rendezi.

* **A pincér balesete.** Benedek Sándor, mátészalkai pincér üvegeket dugaszolt be, miközben egy palack eltört s az üveg-szilánkok behatoltak a tenyerébe. A szerencsétlenül járt embert ápolás végett behozták a debreceni kórházba.

* **Elütötte a villamos.** A villamosra már kezdenek megnehezíteni. Egymásután csinálja a karambolokat. Tegnap is a Piac- és Csapó-utca sarkán, a 15. számú villamos elütött egy kocsit, amelyet Kocsis László bökönyi gazdálkodó hajtott. A szekeret a villamos csaknem felborította, a kerekei és a féloldala el is törték, de viszont a villamos eleje is behorpadt. A karambol következtében a kocsiba fogott lovak is megsérültek.

* **A babaprimadonnák tündér délutánján,** április 9-ikén részt vesznek: Fényes Annuska, Lakos Vilma és Lakos Edith, a Király színház tagjai, szenzációs új műsorokkal. A három kis művésznő iránt óriási az érdeklődés. A ki jegyet akar, jól teszi, ha már előre gondoskodik, mert pár nap alatt mind elfogy. Jegyek kizárólag Antalffy Józsefnél.

* **Tűz a Pavillon laktanyában.** Tegnap a kora délutáni órákban tűz ütött ki a Pavillon laktanyában. A föld poráig leégett a légénység házi lövöldéje, mely egy félszerszerű deszka építmény volt, és közvetlenül a kaszárnya hátsó udvarának kerítésénél volt elhelyezve. A deszka építményben pár nappal ezelőtt szalmát raktároztak el, amely a póttartalékosok részére volt fentartva. Ez gyuladt ki tegnap. A tüzet a kaszárnya fala mellett elrobogó vonat mozdonyából kipattanó szikrák okozták. A tűz lokalizálására megjelent a tűzoltóság Publik Ernő parancsnok, a rendőrség Mile Pál rendőrkapitány vezetése alatt. A tűz körülbelül egy órai munkát adott a tűzoltóságnak, jöllehet a lokalizálásban segítségükre volt a katonaság is. A tűz keletkezési okának biztos megállapíthatása céljából úgy a katonaság, mint a rendőrség a szükséges vizsgálatot megindította.

* **Hangverseny matinée.** A debreceni zenede közép osztályú növendékei haladásának bemutatása végett április hó 2-án, vasárnap hangverseny matinét rendez, melyre az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja az igazgatóság. Műsor: 1. Karganoff G. 21. mű. Rondo. Előadja Fenyő Kata. 2. Bohm K. Landler. Előadja Majda Gizi. 3. Karanoff G. 10. mű. Kis Walzer. Előadja Wilhelms Ilona. 4. Mendelssohn F. B. 30. mű. Sajka-dal. Előadja Kuruc Vilma. 5. Saitz Fr. 32. mű. Hegedüverseny III. tétel. Előadja Révész Agnes. 6. Cibulka A. Esti hangulat. Előadja Freund István. 7. Händel G. F. Bourré. Gavotte. Előadja

Freund István. 8. Lányi E. 23. mű. Impromptu hongrois. Előadja Klein Borbála. 9. Brück Gyula. Balletto. Előadja Balázs Magda. 10. Lányi E. 74. mű. Fülemlé dal. Dalkeringő. Énekli Nagy Viola. 11. Horváth G. 33. mű. 6. sz. Magyar ábránd. Előadja Révész Ilona. 12. Saitz Fr. 32. mű. Hegedüverseny. I. II. tétel. Előadja Kovács Jolán. 13. Hackh O. 105. mű. Román. Előadja Diosófi Margit. 14. Rieding O. 4. mű. 2. sz. Magyar ábránd. Előadja Kiss József. 15. Brück Gy. Szüreti mulatság. Zongorán 4 kézzel. Előadják Erőss Erzsébet és Erőss Mariska. Helyárok a 4 első széksorban számozott ülőhely ára 50 fillér, a többi sorokban ülőhely, valamint az állóhely ára 20 fillér. E csekély díj a rend fentartása s célszerűség szempontjából vétetik s a bevétel a tanári segélyalap javára fordítatik. Pénztárnyitás 10 órakor. Kezdeté 11 órakor pontosan.

* **Öngyilkos cselédleány.** Hirt adtunk már arról, hogy Babótán Julianna cselédleány marólugot ivott. A szerencsétlen teremtést ápolás végett hazaszállították Hajdubárházon lakó szüleikhez, a hol azonban tegnap meghalt. Az esetről jelentést kapott a debreceni kir. ügyészség, mely a temetési engedélyt megadta.

* **Tegnapihalottak.** A tegnapi nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalhoz a következő halálozásokat jelentették be: Kiss Julianna ref. 6 éves, Hardt Rezsóné r. kath. 30 éves, B tlen Ferencné ref. 55 éves, Schwarz Benjámín izr. 48 éves.

* **Háziiparkiallitás.** Az Ipartestület Simonffy-utcai dísztermében levő háziipari kiállításnak naponként nagyon sok látogatója van, a kik szemlélik és vásárolják a sok szép kiállított tárgyakat. Különösen a délutáni órákban a nagyteremben egész korzót tart Debrecen legelőkelőbb közönsége.

* **Koszoru-váltáság.** Közelebbi hirdásunk óta az Erőss Lajos-alapítványra a következő koszoru-váltáságok folytak be az egyházkerületi pénztárba, u. m.: a debreceni róm. kath. egyház 100 K, jótékony pözeget 40 K, Muraközy László 50 K, Hegedűs és Sándor cég 100 K, dr. Freund Jenő 40 K, Pataky Sándor 100 K. Az eddig gyűlt összeg 930 korona.

* **Elveszett.** 26-ikán, vasárnap délután, a színházi előadáson elveszett egy kedves emlékü láteső. Kértek a szives megtaláló, a zenede házmesteréhez, Vár-u. 1. sz., beadni, hol illő jutalomban részesül.

* **Munkás Democrazia,** 101 magyar dal. Herceg művei, fél áron Harmathynál, Fűvészkert-u. 14.

* **Ügyes, jó megjelenésű fiatal segéd** alkalmazást nyer Frank Testvéreknél.

* **A város kellő közepén** május hó 1-től kiadó egy modern uri lakás: 4 szoba, előszoba, fürdőszoba mosdóval, nagy konyha, kamara, cselédszoba; parquet, vízvezeték, gáz és villany. Értekezhetni Szabó Lajos Fiai cégnél.

* **Költözés előtt** mélyen leszállított áruk Aczél antiquariumában.

* **A veszedelmes életkor,** egy negyven éves asszony naplója, ára 60 fillér Antalffy Józsefnél.

* **Legszébb férfi kalapok** és uri nyakendők, nagy választékban Frank Testvéreknél.

* **Ha jól és olcsón akar vásárolni,** úgy ne mulassza el folkeresni Rózsa Lajos divat áruházat, Piac-utca 34. Női raglanok 6 forinttól, fekete tavaszi babát 7 forinttól.

* **Az életről.** Tolstoj kitűnő munkája, ára 1 kor. Antalffyánál.

* **Igyunk „Anna“ kristályvizet,** fél literes palack ára 4 fillér, 1 liter 8 fillér, telíté-telep Erzsébet-utca 29. Telefon 820.

* **Dr. Láng szanatóriumában** felvétetnek — elme és ragályos bajok kivételével — bármely betegségben szenvedők. Napj ápolási díj 6 koronától 12 koronáig. Külön szobák és közös kórtermek. Roentgen-laboratórium, elektromos gyógyeszközök, fransisatiohoz, darsonvalisatiohoz. Elektromágnes, villanyos fényfürdő, villanyos 4 rekeszes fürdő, kék s vörös fény, vibrációs masszázs. Legmodernebbül felszerelt műtőterem. Az intézet bárki által, bármikor megtekinthető, tudakozódásokra az intézet tulajdonosa készséggel szolgál felvilágosítással. Cím: Dr. Láng szanatórium. Debrecen, Kossuth utca 39. szám

* **„Parker“** a világ legjobb szab. arany tolltolla egyedül Thaisz papíráruházában kapható.

A német ezredes gyilkosát agyonlőtték. Gyors ítélet; gyors halál.

Konstantinápoly, márc. 29.

A katonai törvényszék tegnap késő éjjel újból kihallgatta Hadzsi ben Ibrahim arab közlegényt, aki ezredesét, Schlichtinget agyonlőtte. A közlegény megvallotta, hogy tettét előre megfontolta s bosszuját elégitette ki.

A hadbíróság a tényállást eként állapította meg:

Az Ildy őrzésére kivezényelt őrségnek nem adnak éles patronokat. Hadzsi ben Ibrahimot Schlichting ezredes többször idomította katonai tartáshoz a kezével is. Legutóbb Schlichtingnek lovaglósztora érintette gyöngéden az arab közlegény arcát. Ekkor határozta el Hadzsi Ibrahim, hogy bosszút áll s egy lövőgyakorlatról hazatérve, két éles töltényt rejtett el s közölte társaival, hogyha a német tiszt még egyszer korbáccsal hozzányul, nyomban lelövi. Schlichting ezredes nem tudta, hogy egy albán katona önérzete az ily gyöngéd érintésre, elszánt még arra is, hogy a tulajdon apját meggyilkolja.

Az ítéletet gyorsan meghozták. Halálról szólott.

Hadzsi ben Ibrahimot magánzárkába vezették s alighogy pirkadt, a kaszárnya udvarán agyonlőtték.

Aldozatát, Schlichting ezredest, ma délután temetik.

Ügyvédi irodámat

Szent Anna-u.
3-ik szám alá
helyeztem át.

Dr. Varga Kálmán.

Debrecen,

Gyár és főzetlet: Arany János-utca 10.
Fiók üzletek: Bathányi-utca 2. Vár-utca 3.
Telefon 701. sz.

Koncz József fest és vegyileg tisztít
mindennemű
ruhát kifogástalanul

TÁVIRATOK.

Gróf Apponyi Albert tanársága.

Budapest, március 30. Gróf Apponyi Albertet ma délből 12 órakor felkereste a Házban az egyetem jogi és államtudományi karának küldöttsége: Doleschall Alfréd dékán, Sággy Gyula és Kmetty Károly tanárok, hogy közöljék vele a jogi kar tegnapi határozatát és hogy most már a formasságok szerint Apponyi irásban nyilatkozzék, hogy az egyetemi tanárságot elfogadja. Apponyi átadta a küldöttségnek ezt az irsba foglalt elhatározását és a jogi fakultás ezt az irsba foglalt nyilatkozatát a fakultás határozatával együtt fogja a kormányának benyújtani és a kormány fogja a király elé megerősítés végett felterjeszteni.

Ugron Zoltán öngyilkos?

Budapest, március 30. Ugron Zoltán munkapárti képviselő ma délelőtt megjelent a Ház ülésén, de rövid idő múlva eltűnt. Délután gróf Lázár István és Kállay Tamás képviselők levelet kaptak Ugrontól, amelyben bejelenti, hogy öngyilkos lesz. A főkapitány az egész rendőrszolgálatot mozgósította, hogy az öngyilkosságot megakadályozza, azonban lapunk zártáig még nem sikerült megtalálni Ugront.

Feloszlatják a Reichsrathot.

Bécs, márc. 30. A hivatalos lap holnapi száma közli a császár parancsát a Reichsrath felosztásáról. Az új választások júniusban lesznek.

Ördög és Halál.

Az amerikai tót atyafi pénze.

Trencsénből írják a következő mulatságos és a kapzsi emberek felforgására jellemző esetet.

Egy kis várméti faluból már évekket ezelőtt kivándorolt Zapletak János osztrák Amerikába. Ottan hagyott feleségének sűrűn küldözgette a doll rokat, a legu öbibi irásában pedig azt ígérte az asszonynak, hogy husvétra hazajön, azonban a megtakarított pénzét, 5000 koronát előre fogja küldeni, mert a hosszú uton ki tudja, nem történhet-e vele valami szerencsétlenség.

A tót atyafi a pénzt annak rendje és módja szerint Clevelandban postára is adta és természetesen a pénz meg is érkezett a nagybittsei postára. Még ugyanazon napon átment faluból az asszony az utolsó postahelyre, Nagy-Bittsére, ahol azonban azt mondta a postamester, hogy két selmei tanuval kell igazolnia azt, hogy a vólóban Zapletál Jánosné.

Az asszony hazament a falujába és fölkereste a falu bíróját, Treпка Andrászt. Elmondta aztán neki, hogy mi járásban van és kérte, hogy legyen ő az egyik azonossági tanu.

— Nem kell tanu mondta a bírő, jó lesz, ha adok egy irást róla, hogy te vagy az a Zapletál Jánosné. Az én aláírásom, meg a község pecsétje pótolják majd az azonossági tanukat.

A bizonyítványt nyomban ki is állította a bírő, az asszony leszurt két koronát és a holnapi pénz reményében, boldogan ment haza a lakására.

Ejjei tizenkettőkor kopognak az ajtaján. Egy öblös, mély hang szólalt meg kívülről.

— Asszony, nyisd ki szobád ajtaját és bocsás te engem és testvéremet, a Halált. Az Ur legyen irgalmas a lelkednek.

Első ijedtségében az asszony lekapta a falról a feszületet, a szívéhez szoritotta és így nyitott ajtót a jövevénynek. Ezek bejöttek. Az ördög egy piros kendőbe volt burkolva, csak alul látszott egy fehér szoknya, a fejére egy hatalmas, kitépett belü uritök volt helyezve, két nagy szeméből gyertyák világa sugárzott. Zapletál Jánosné eleven illusztrációját látta azoknak a rémeknek, a mikről a plébános ur olyan sokat prédikált. A Halál teljesen fehérben volt, egy lepedőbe burkoltan állt némán és mozdulatlanul, a kifent kasza hegyét az asszony felé fordítva.

Zord basszusán az Ördög megszólal:

— Az urad bűnös uton szerezte a pénzt, amit holnap átveszel Nagy-Bittsén. Az ilyen pénzt én, az Ördög visszakövetek. Holnap jövök érte a testvéremmel. Ha nem adnád ide, akkor elvisz a Halál.

Ezzel távoztak s persze az asszony alig győzte bevárni a reggelt, sített nagy szomoruan a postára, Nagy-Bittsére, ahol elmondta az éjszakai kísértetjáratát. A postahivatalban nyomban kifizették a pénzt, de intézkedtek, hogy a csendőrség az éjszaka megfigyelje az asszony házatáját.

Ejfélkor persze pontosan megjelentek az Ördög és testvére, a Halál.

— Ide a pénzzel! — követelte az ördög.

— Velkomozni pán Diábel, nagyszágos ördög uram, kérlelte az asszony a szellemet, legalább 500 koronát hagyj nálam, kamatra.

Az ördög erre ezt felelte:

— Ha testvérem a Halál (osvíceny pan Smrt.) beleegyezik, akkor nekem semmi kifogásom ez ellen.

A halál szelleme nem felel, csak zordul rázza tagadólóg a fejét — írják jelenlétükben a csendőrök, akik persze elejétől végig a kulcslyukon át nézték a földöntúli szereplését. Amikor pedig vége volt a komédiának és az asszony átadta a pénzt, akkor előléptek a csendőrök is lesheleikről.

A lefűlés nagy meglepetést keltett, mert a leleplezésnél a község bírójára és annak sógorára ismertek. A csendőrök már hajnalban mindkettőjüket a trencsényi kir. ügyészségre kísérték.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Betörő suhanc. Kun István, 15 éves suhanc betörést követett el Klein Antal helybeli kereskedő üzletébe, de rajtaosipték. Weisz Adolfól pedig kenyér áraban 7 korona 64 fillért vett fel s azt elköltötte. A törvényszék a tegnapi tárgyaláson a romlott fiut próbára bocsátásra ítélte.

§ Egy gyertyatartóért egy havi fogház. Kohn Sándor rovott muliu kereskedelmi utazó különféle holmikát eltulajdonított, amelyek közül azonban a tegnapi tartott törvényszéki tárgyaláson csak egy gyertyatartó ellopása bizonyult reá. Ezért a tettéért a bíróság egy havi fogházra ítélte, büntetését azonban a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vette.

§ Váltóhamisítás. Berkes Mátvás tiszafüredi lakos egy 195 koronáról szóló váltóra ráhamisította a Tóth Pal nevét s azt a tiszapolgári takarékpénztárnál leszámítottatta. A bűnös manipuláció azonban kiderült. A debreceni kir. törvényszék tegnap tárgyalta az ügyet s ezért a tettéért Berkes Mátvást hat havi börtönre ítélte.

CSARNOK.

Mostoha.

— Regény. —

(Folytatás.)

Igy állapodtak meg s azután az utca szegleténél elváltak. Az egyik jobbra ment, a másik balra. Mindegyik haza sietett. Sárdi is, Párka is, hogy kialudhassák magukat s mielőbb ébren lehessenek.

Párkat természetesen nemcsak nyugodttá, de boldoggá is tette a lefolyt jelenet. Hogy a feleségét igen gonossz mostohának ismerte meg, nem bántotta annyira, mint amennyire örvendezett a Márta elősegített boldogságán.

Haza sietett. Otthon természetesen még nem volt senki. Szegány Párkának életében először most magának kellett megvetnie az ágyat.

Nem várokozott a feleségére. Tudta nagyon jól, hogy a történet után nem jön mindjárt haza. Asszonybarátnőivel megbeszéli ügyét-baját és talán újabb fondorlatokat is szőnek.

— Hiába most már minden, — nyugtatta meg magát Párka —. Holnap, korán reggel felkeresem Sárdit, elmegyünk Mártához. Képelem, hogy milyen öröme lesz annak az édes gyermeknek. A hogy pedig Sárdit ismerem, az hamarosan megtartja most már az esküvőt, hogy a további intrikákat kikerülje.

Kétségtelen, hogy még a héten lakodalmat tartunk.

Ilyen boldogságos gondolatok közt tért a napi izgalmak után pihenőre Párka.

(Folyt. köv.)

NYOMDAI MUNKÁK!!

Eljegyzési kártya, meghívó, jelentések, könyvek, fatragaszok, IRODAI NYOMTATVÁNYOK, csinos és izlées kivitelben, — gyorsan és a legolcsóbb áron készülnek a

Debreceni Újság Nyomdájában
Arany János-utca 47. szám alatt.

Megrendelések a kiadóhivatalban is eszközölhetők, Placc-utca 42. szám alatt (Lamprecht-palota).

Áru- és értéktőzsde.

Március 30.

Budapesti gabonátőzsde.

5—10 fillérral nagyobb áron elkel (50 kilogrammonként) 12.000 métermássa buza.

Rozs 5 fillérral drágább, zab ártartó, tengeri szilárd.

A határidő-üzlet.

A határidő-üzlet iránya szilárd volt, dacára az olcsóbb amerikai jelentéseknek, mert a kullis fedező vásárlást eszközölt. E vásárlások nyomán a gabonaneműk ára tetemesen emelkedett.

A forgalom élénk volt.

Az árak 50 kilogrammonként:

	Kezdeti	Változás
Buza április	1161	1167—1165
Buza május	1140	1148—1145
Buza október	1078	1086—1083
Rozs április	832	833—825
Rozs októberre	804	809—808
Zab április	868	870—867
Zab okt.	730	731—727
Tengeri máj. 1911	580	563—562

Budapesti értéktőzsde.

Az előtőzsdén igen szilárd volt az irányzat, mert a spekuláció helyi vásárlásokat eszközölt. A nemzetközi értékek alig változtak és tartottan záruk. A helyi piacon is drágább árak mellett kerültek felszínre. A készáru-piacon a Ganz-izzó és a Beo sini részvény 10—10 koronával emelkedett. A járadékpiac üzletelen.

Felhívom a n. é. közönség b. figyelmét ujonnan berendezett gyáramban
nikelező, vöröszerező, ezüstöző, aranyozó és fémcsiszoló különosztályára
 mindenféle célokra. Orvosi műszerek, háztartási dísztárgyak. Katonáság részére kardok, bajonettek, fegyverek, sarkantyuk.
 Kocsigyártók és butorgyárosok részére vezetőkek nikelzése gyorsan és jutányosan. 176

Földvári L.

Első Elektrotechnikai gyár Széchenyi-u. 55. Telefon 816.
 Iroda és üzlet Piac-u. Telefon. Int. 168.

A közelgő

izr. husvét ünnepekre

üveg, porcellán, zománcozott edényeket s mindentéle

evőeszközöket

ajánl 327

Kaszanyitzky Endre

Debrecen, Piac-utca 57 sz.

Vidéki megrendelések a legnagyobb figyelemmel teljesítetnek.

Olcsó árak!

- 1 mtr. szintartó kreton, jó minőség . . . . . 19 kr.
- 1 mtr. jómosó borduros kreton . . . . . 20 kr.
- 1 mtr. Cosmanosi kreton . . . . . 26 kr.
- 1 mtr. Ruhavászon minden szín . . . . . 38 kr.
- 1 mtr. mintázott gyapju delén . . . . . 50 kr.
- 1 mtr. 120 cm. pepita szövet . . . . . 37 kr.
- 1 mtr. 120 cm. Diagonal Costüm kelme tiszta tiszta gyapju- színekben . . . . . 78 kr.
- 1 mtr. Csipke kelme, színesek is . . . . . 19 kr.
- 1 pár nyári kesztyű, ajour . . . . . 16 kr.
- Gyer. ek patent harisnyák 16 kr-tól feljebb.
- Női harisnyák . . . . . 20 krtól feljebb.
- 1 mtr. 150 cm. lepedő vászon . . . . . 55 kr.
- 5 személyes damaszt teríték . . . . . 2 f. 60 kr.
- Színes kávé asztalkendő darabja . . . . . 8 kr.
- Saját készítettésű paplanok 2 f. 10 krtól feljebb beszerezhető 473

Szépe Lajos

üzletben Kossuth-utca és Sas-utca sarkán.

Ujfehértó. Ujszerencse.

Ezen sürgönyt kapta ma Stein cég Budapestről,

Sürgöny.

Stein Bernát osztálysorsjáték főelárusító Ujfehértón.

A 36750 számn osztálysorsjegye nyert ma 200000 azaz kétszáz ezer koronát. Osztálysorsjáték igazgatóság. Budapest, 1911. márc. 23.

Tehát a Stein féle sorsjegyek szerenéssek 1-ső osztály szerenés sorsjegyek már rendelhető a főáradamba Ujfehértón (Szabolcs megye) 1 egész 12 kor. 1/2 6 kor; 1/4 3 kor. 1/8 1-50 fillér, 6-ik osztály szerenés sorsjegyek 1 egész 160 kor. 1/2 80 kor, 1/4 40 kor, 1/8 20 kor. 500

Stein Bernáth

osztálysorsjegy főelárusító Ujfehértón (Szabolcsm)

Arany János utca 58. sz. alatt teljesen modern lakás

4 szoba, előszoba és mellék-helyiségek, nagy pince, parkirozott udvarral 551

májustól kiadó esetleg eladó.

Vigyázz. Kékre festett kirakat. Vigyázz.

E hét újdonságai megérkeztek:

- Kretonok mtr. . . . . 10 kr.
- Bluse kelmék szép mintákban mtr. . . . . 12 kr.
- Kostüm kelmék mtr. . . . . 37 kr.
- Fekeje gloth szoknyák darabja . . . . . 103 kr.
- Csipkék mtr ismét . . . . . 01 kr.
- Színes női ernyők . . . . . 105 kr.
- Gyapju delinek mtr. . . . . 48 kr.

Selymek, szövetek, pamutok, függönyök, szőnyegek, himzések, vásznak, zefírek, rövid árúk, bélesek és minden divatcikkek óriási raktára, férfi nyakkendők, mindenféle árúk, meglepő árakban. 507

Ij. Molnár Lukács

Kossuth és Batthány-u. sarok színházzal szemben. Színes, fekete női ernyők megérkeztek, kérem az ernyő kirakatot megtekinteni.

Debreczeni Bőröndgyár megnyílt

Piac-utca 47. sz.

Állandóan raktáron vannak mindennemű bőröndök, utitáskák és **bőröndszmü tárgyak.** Megren mindenféle készülnék a legegyszerűbbtől a legkényesebb igényeknek megfelelő bőröndök, kalap dobozok mindentéle javítások gyorsan és pontosan eszközöltetnek Tannók. felvétetnek. 334

Mintegy

száz drb hizott sertés

átlagban páronként 300 kilós

ELADÓ.

Megtekinthető Esztárban a Viráglapos tanyán. 523

Debreceni Kereskedelmi Részvénytársaság

DEBRECZEN, Piacz-utca 49. sz.

Szállítja a legolcsóbb áron az összes műszaki cikkekkel, u. m.: Asbest- és gummiárúk. Tömítések. Pamut-, teveszór- és szinbör-szijak. Csapágyfémek. Szerszámok, fűrészek. Szivattyúk és kutak. Zsákok és ponyvák. Selyemszita-szövetek. Malomberendezési tárgyak, Gazdasági gépek, Fa- és fémmegmunkáló gépek. Diesel-, szivógáz- és benzín motorok. Olajmalom berendezések, Gőzgépek, Kazánok. Fűrésztelepek, Téglyagári berendezések stb. stb.

AVacuum Oil Company Részvénytársaság

világhírű henger-, gép- és motorkendő-olajainak kizárólagos képviselősege és raktára.

Motorhajtó nyersolajak.

Villamvilágítási berendezések, Ivlámpák, szén-szálas és Wolfram izzólámpák, Szigetelő szallagok stb. stb.

Hazai elsőrendű egercehi és pilisvörösvári, ugyszintén porosz és sziléziai szenek, koks. 43

Mindennemű berendezésre vagy kibővítésre vonatkozó felvilágosítással műszaki osztályunk költségmentesen készséggel szolgál.

Parfumerie Le Rosier

Budapest Wien Paris.

IDEAL Petrol Vegetal Bayrum

a legjobb hajápoló szerek,

Dr. Rob Gronsll fogpor, szájviz és paszta.

Kapható minden gyógyszerár, drogéria, fodrász és illatszerüzletben 485

Eladó

házhelyekre osztva vagy egészben a Kossuth-utcai temető mögött a guti farktár és az Olajútó közt levő 4 cat. hold és 550 négyszögöl területű majorsági föld. 550

Venni szándékozók értekezhetnek Debrecenben Kossuth-utca 54. szám alatt

Jóna István. tulajdonossal.

Gyönyörű modern, teljes komforttal berendezett

utcai lakás, 5 szoba

előszoba, fürdőszoba, vízvezeték, parket, gáz és villany, teljesen modern és kényelmes mellék-helyiségek 487

május 1-ére kiadó.

Bankhelyiségnek is alkalmas. Szent Anna-utca 5 I. emelet.

Mások pénzért nem láthatják !!
 de akik a 552 Polgári Zóna Étterembe mennek enni vagy inni azok ingyen láthatják a

világ 4 szarvu bárányát, élve.

Ami mesés látvány. Étterem nyitva éjjel után 2 óráig. Jó sör, jó bor, jó konyha. Figyelmes kiszolgálás ár-emelés nélkül. Kíller butorgyáral szemben. Piac-utca 83. sz.

BUTOR.

VARGA JÓZSEF

butorkereskedő, asztalos
 :: kárpitos és díszítő ::

DEBRECZEN, IV. Piacz-utca 44. sz.

Alapított 1850.

Telephon 377.

A debreceni Iparművészeti kiállításán ezüst érdemmel kitüntetve.

Óriási választék mindenféle butorokban, ebédlő, háló, szalon, férfi-szoba és teljes

menyasszonyi kelengyék

azonnal készen. 380

A debreceni Ipartestületi kiállításán ezüst érdemmel kitüntetve.

Legszolidabb bevásárlási forrás. Jutányos és pontos kiszolgálás.

Apró hirdetések.

AJÁNLAT.

- KIADÓ lakás. Arany János-u. 19. 86ja
- PRINCESS és Directoir szabású miederek már 3 frttól kezdve. Kalap virágok óriási választékban 140 cm széles costüm kelmék Benyáts Emilnél Főtér Debrecen. 73ja
- 10-15 korona heti kereset, a ki otthon gép kötéssel foglalkozik. Állandó munkával látom el. Bővebb felvilágosítás Benyáts Emilnél Főtér. 72ja
- 3 nap alatt elmúlik a szepülője ha Fáy-crémet s szappant használ. Kapható Grósz Nagy Ferencgyógy-szertárban Kossuth-utca, a színház mellett. 1-169ja
- IRODAHELYISÉGNEK is alkalmas garzon lakás kiadó, Bathyány-utca 14. 57ja
- Tyúkszemét vágni házakhoz elmegyem a Margit fürdő volt Tyúkszemvágója, Gődény Ferenc Péterfia-utca 64. 2021
- HA jó és olcsó cipőt akar vásárolni, akkor csak a Hazai cipőraktárban szerezheti, közvetlen a főposta mellett. Ugyanott egy tanuló felvétetik. 1976
- 4 szobás utcai lakás kiadó, Csokonai-utca 10 szám alatt. 2126
- UTCAI 3 szobás modern lakás kiadó, Kigyó 8. 2129

KERESLET.

- VASALÓ lányok és fiúk tanulóknak fizetéssel felvétetnek Kone kelmefestőnél Arany János 10. 2122
- KITERJEDT ismerettséggel bíró uriember jóvelmező állást, esedeg mellékfoglalkozást nyerhet Cim a kiadóban. 1776
- EGY utépítési irodában alkalmazást nyerhet építészeti szakmában jártas, könyvelést és gépirást értő lehetőleg nős középkorú, jó munkaszerő. Ertekezhetni 12-2 óra között, Agárdi-ut 9 szám alatt. 2127

Jó munkás fodrászsegéd azonnal beléphet Petőfi-tér 6. Bukovits István. 2131

FIATAL borbélysegéd felvétetik, fizetés 16 koronától 24 koronáig, Haja Jenő Nyu utca 6. 2130

HAZMESTER felvételek aprilis 15-re. Hatvan-utca 59.

CSIZMADIA segéd jobb munkást keresek Mezena-u. 11. Vadnay.

EGY pénztáros leány jó irással felvétetik Roth Jenő fűszer üzletében. Ugyanott egy tanuló fizetéssel.

TANULÓ főtéri csemege üzletbe felvétetik Fried D, Lajos Piac 72. 2133

VINCELLÉR állást keres Klein Testvérek elhelyező intézetébe Degeföld-tér 2132

TANULÓ teljes ellátással felvétetik Darvay és Bagi fűszerkereskedésébe Csapó-utca.

ELADÁS.

OLCSÓ áron eladó egy alig használt 2 lóerejű gázmotor. Ertekezni lehet a reform. főgimnázium igazgatójával. 96ja

ELADÓ tanya 19 hold földdel a Halapon, Arany János u. 19. 87ja

A Tócskert elsőjárás 7 sz. 2 házhely eladó. Ertekezhetni Csapó-utca 14. Ugyanott egy sörhütő uj is eladó. 2123

ELADÓ tanya Haláp és Vámospércs állomás mellett 51 hold földdel. Ertekezhetni Dr. Nagy Gábor ügyvédnél Péterfia 6. 2112

TIZENÖT katasztrális hold föld, Halapi állomásól öt percnire eladó. Ertekezhetni ott a helyszínen. 2125

EGY jókarban levő zongora eladó József kir. herceg-utca 43 szám.

JÓ karban levő butorok eladók Szent Anna 5. Ertekezni az I emeleten.

FÉNYKÉP kirasatok eladók Szent Anna 5 szám I. emelet.

MACULATURA papir kapható a kiadóhivatalban, Főtér, Gyarmathy-palota 42.

Zalai Márk tanár

(Piac-u. 58. sz. Iparbank-palota),
3 havi könyvvitelitanfolyama felölttek számára április hó 3-án ismét megnyílik. Könyvitel számotan, szép írás, levelezés, váltóisme. Lelkiismeretes és sikeres oktatás. Több ezer hallgató a legelőkelőbb állásokban. Nappali és esteli csoportok. Tandíj 80 korona. Beiratás naponta 10-2 526

Fazekas Imre

villanyvilágítási és
erőátviteli vállalata
Debrecen, Piac-utca 77. szám

Szabó Lajos Fiai

cég női divat aruházában
a tavaszi és nyári ruhakelme, selyem és a ruhadiszek cikkei már teljesen raktárra érkeztek.
Kivételes olcsó eladásra kerülnek:
120 cm. kosztüm kelmék angol izlés 1 frt 20
140 cm. zsolnai kosztüm kelme . . . 1 frt 60
120 cm. tiszta gyapukelme . . . 1 frt 10
110 cm. diagonai divakelmék . . . 85 kr.
Selyemszáru ruhavásznak . . . 46 kr.
Mosó levatínok . . . . . 26 kr.
Az itt felsoroltakon kívül nagyválaszték a jelenlegi divatnak megfelelő ruhakelmékben, továbbá selyem, csipke, szalag fátlyol és ruhadiszekben 514

Telefon
691.

Turul

Cipő

elismeret

legjobb, legelegánsabb és legolcsóbb

== hazai gyártmány. ==

„Turul” cipőgyár r. t. Temesvár.

A monarchia legnagyobb cipőgyára 283

Fiókraktár : **DEBRECEN**

Piac-utca 48. sz. Szent Anna-utca sarkán.

130 saját kül- és belföldi fiókraktár. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 18.000 pár heti gyártás.